

Před sty lety se narodila režisérka Olga Růžičková

V letošním roce by se dožila režisérka a scenáristka Olga Růžičková¹ (rozená Sixtová)² sta let. Narodila se 10. února 1921 ve Velimi³ a zemřela poměrně nedávno, 18. října 2019, v Praze-Spořilově v důsledku vážné nemoci. Čtenář tohoto příspěvku se hned v úvodu oprávněně zeptá: „Jak souvisí filmová tvorba s činnostmi Výzkumného ústavu vodohospodářského T. G. Masaryka?“ Musíme se nejprve vrátit do „dávne“ historie. V roce 1954 Výzkumný ústav vodohospodářský totiž započal produkovat krátké a středometrážní černobílé i barevné zvukové filmy ve formátu 35 mm a 16 mm. Šlo o snímky vědecké, dokumentární, propagační, instruktážní a zpravodajské, které informovaly odbornou i širokou veřejnost o problémech vodního hospodářství a o výzkumné činnosti ústavu. V období 1954–1960 bylo v ústavu vyprodukováno pět filmů⁴, v období 1961–1970 pak dalších 22 filmů. Jednalo se výhradně o snímky režisérky Olgy Růžičkové, jež v letech 1952–1970 rovněž zastávala funkci vedoucí vědecké knihovny Výzkumného ústavu vodohospodářského v Praze a která následně odešla v roce 1970 ke Krátkému filmu Praha (viz níže).

Filmy ústavu mj. úspěšně zastupovaly náš stát na zahraničních filmových festivalech, sympoziích a konferencích. Mezinárodní ceny získaly filmy: *Odpadní vody z jatek a masného průmyslu a Čištění odpadních vod z výroby kyseliny citronové*⁵. Za zcela výjimečné lze označit tři filmové snímky režisérky Olgy Růžičkové, které zařadil Karel Čáslavský do tematické minisérie *Vltava v obrazech* (viz níže). Velkým úspěchem Výzkumného ústavu vodohospodářského – především pracovníků Studia vodohospodářských filmů – byla spolupráce při natáčení seriálu *Voda, jak ji neznáme*. Filmové populárně-vědecké dokumenty, zhlédnuté velkým počtem diváků v roce 1972 na druhém programu Československé televize, pojednávaly o přínosech a rozvoji vnitrozemských vodních cest a plavby v Československu, včetně průplavu Dunaj–Odra–Labe. Uvedený osmidílný seriál byl natočen Československou televizí ve spolupráci s Výzkumným ústavem vodohospodářským v Praze⁶. Třetí díl pak byl přímo vyroben v ústavu – získal čestné uznání v kategorii „B“ (filmy instruktážní, naučné a školní) na přehlídce technických, vědeckých a naučných filmů TECHFILM (viz níže).

Režisérka Olga Růžičková se narodila ve Velimi v domě č. 55⁷ (kde mj. přespal jednu noc z 23. na 24. června 1901 Tomáš Garrigue Masaryk), který stojí přímo na návsi. Zde prožila své dětství i počátky studia – stala se též místní knihovnicí. Pak přešla do městské knihovny v Chomutově, kde strávila dva roky⁸. Vystudovala Pedagogickou fakultu Univerzity Karlovy a režírovala na FAMU v Praze (studium zde započala až ve svých 35 letech v roce 1956). V letech 1949–1951 se podílela na výzkumu veřejného mínění v Lidovýchovném ústavu T. G. Masaryka. V padesátých letech minulého století byla vystěhovávána s matkou a bratrem z rodného hospodářství, matka byla odsouzena do vězení a ona v roce 1951 byla jako „nespolehlivá“ poslána „do výroby“ – naštěstí do Výzkumného ústavu vodohospodářského, který jí umožnil filmové vzdělání⁹ a založení studia vodohospodářských filmů. V období 1952–1970 v tomto ústavu pracovala jednak ve funkci vedoucí vědecké knihovny, jednak jako filmová režisérka. Velmi úzce spolupracovala na mezinárodní úrovni s Association on Water Pollution Research.

Nejprve se podrobněji zmíníme o filmu *Kronika Slapské přehrady* (šíře: 35 mm a 16 mm, doba projekce: 35 minut, námět, scénář a režie: Olga Růžičková, kamera: Jaromír Vondrák, střih: Jaromír Janáček, odborný poradce: Ing. František Štěpánek, kresby: Ing. arch. Josef Hlaváč, produkce: Hana Skokanová a Jarmila Podhorská, černobílý, komentář čte: Bohumil Sobotka¹⁰, vyrobil: Výzkumný ústav vodohospodářský 1956–1960¹¹ na základě starších filmových záznamů)¹². Ukazuje „jiný pohled“ na stavbu Slapské přehrady, jež se začala stavět už v roce 1949. Diváci měli možnost se s tímto filmem seznámit v rámci dokumentárního cyklu České televize *Hledání ztraceného času* (460 dílů), do něhož byla začleněna

poměrně rozsáhlá samostatná část (tzv. tematická minisérie) *Vltava v obrazech*¹³. Celý cyklus moderoval (již bohužel 2. ledna 2013 v Praze zesnulý) Karel Čáslavský¹⁴. Film *Bílá přehrada* (šíře: 35 mm a 16 mm, doba projekce: 30 minut, 836 m, režie: Olga Růžičková, kamera: Jaromír Vondrák, technický poradce: Ing. Josef Hořejší, černobílý, zvukový) vypravuje o stavbě Klíčavské přehradě a úpravě vody, která dodává vodu pro Kladno. Film zaznamenává tvorbu modelu, podle něhož se přezkoumával a upravoval původní projekt, a následně zachycuje všechny etapy výstavby přehradě a úpravy vody. Dokument *Pitná voda ze Želivky* (šíře: 35 mm, délka filmu: 490 m, černobílý) zachycuje dlouhodobý výzkum aplikace pokud možno co nejvíce hospodárné úpravy pitné vody ze Želivky pro Prahu.

Poměrně přesnou představu o pracovištích, jež se věnovala problematice odpadních vod a jejich vlivu na jakost vody v tocích a užívání odebraných povrchových vod v průmyslových podnicích v rámci Výzkumného ústavu vodohospodářského, podává film *Vteřiny ze zdravotně vodohospodářského výzkumu* (šíře: 35 mm a 16 mm, doba projekce: 20 minut, režie: Olga Růžičková, kamera: Jaromír Vondrák, Milan Duda, střih: J. Janáček, technický poradce: Dr. Ing. Jaroslav Bulíček, umělecký poradce: prof. Jan Kučera, produkce: J. Podhorská, zpravodajský dokument, černobílý)¹⁵, který je ve své podstatě točenou formou žurnálu. V krátkých a ucelených částech je dokumentován přehled výzkumu z oboru tzv. zdravotní techniky za rok 1958. Film *Kanalizační čistírny* (šíře: 35 mm a 16 mm, doba projekce: 25 minut, režie a scénář: Olga Růžičková, kamera: Jaromír Vondrák, technický poradce: Ing. Jaroslav Kozel, CSc., a Ing. Miloslav Růžička, střih: Jaromír Janáček, hudba: Miloš Vacek, produkce: Hana Skokanová, dokument, barevný)¹⁶ byl snímkem ryze instruktážním – určeným především pro potřeby školení obsluhovateli čistíren odpadních vod. Tento zajímavý odborný dokument zhlédlo v červnu 1962 celkem 3 995 diváků a byl též 76krát ve stejném měsíci promítán¹⁷. Film *Radioisotopy měří sniž* (šíře: 35 mm a 16 mm, doba projekce: 20 minut, 420 m, režie: Olga Růžičková, kamera: Jaromír Vondrák, technický poradce: Ing. Jaroslav Martinec, CSc., a Ing. Věkoslav Sotorník, CSc., česká a anglická verze, dokument, černobílý)¹⁸ pojednává o tom, že přehradní nádrže potřebují pro optimální manipulaci správnou znalost prognózy jarních odtoků ze sněhu. Nová metoda za použití radioizotopu kobaltu měla zlepšit přesnost získávaných údajů o sněhových zásobách v daném povodí.

Činnost Výzkumného ústavu vodohospodářského v oblasti hydrotechniky a hydrauliky velmi stručně, a přitom výstižně zachytil film *Vteřiny z hydraulického výzkumu* (šíře: 35 mm a 16 mm, doba projekce: 45 minut, režie: Olga Růžičková,

kamera: Jaromír Vondrák, technický poradce: prof. Dr. Ing. Pavel Novák, DrSc., česká a anglická verze, odborný a zpravodajský dokument, černobílý, 1961–1962)¹⁹, který souhrnně informoval o tehdejších nových výzkumech. Film *Fenoly* (šíře: 35 mm a 16 mm, doba projekce: 11 minut, režie: Olga Růžičková, kamera: Jaromír Vondrák, technický poradce: Ing. V. Kresta a Ing. V. Velek, dokument, černobílý) popisuje tehdejší úsilí v boji proti extrémnímu znečištění vodních toků fenolovými odpadními vodami. Názorně dokumentuje, jak tyto vody vznikají a jaké jsou dostupné metody jejich čištění. Velmi zajímavý a na svou dobu odvážný film *Mrtvé řeky* (šíře: 35 mm a 16 mm, doba projekce: 12 minut, 320 m, režie: Olga Růžičková, kamera: J. Bojanovský, technický poradce: Dr. Ing. Jaroslav Bulíček, propagační dokument, černobílý) poukázal na tehdejší znečištění vodních toků na Teplicku – především řeky Bíliny. Tento dokument zhlédlo v červnu 1962 celkem 1 644 diváků a byl 35krát ve stejném měsíci promítán. Právě na Teplicku se tehdy zcela zjevně prokázalo, jak zhubně působí odpadní vody na čistotu povrchové vody ve vodních tocích. Tento filmový snímek mj. rovněž vyzýval, aby továrny, doly a města čistily odpadní vody a nevypouštěly je do potoků a řek, jež se odpadními vodami znečišťovaly²⁰.

Dále vznikl v roce 1962 film *Voda na Karlovarsku* (šíře: 35 mm a 16 mm, doba projekce: 17 minut, režie: Olga Růžičková, kamera: Jaromír Vondrák, technický poradce: Dr. Ing. Jaroslav Bulíček, barevný), který se zabýval problematikou komplexního vodního hospodářství v Karlovarském kraji v letech 1959–1960. Film pojednává o tehdejší zásobování vodou určenou nejen obyvatelstvu, ale i rostoucímu průmyslu. Poukazoval též na nebezpečí odpadních vod, které továrny i města vypouštěly bez čištění, a tak znehodnocovaly vodní toky. Kraj se v té době snažil vzniklou situaci řešit výstavbou komunálních i průmyslových čistíren odpadních vod. S ohledem na rostoucí spotřebu vody rovněž v té době vyvstala nezbytnost výstavby nových přehradních nádrží. Tento film zhlédlo v červnu 1962 celkem 8 000 diváků a byl 63krát promítán. Filmem pojednávajícím o v té době závažné problematice byly *Fenolové odpadní vody* (šíře: 35 mm a 16 mm, doba projekce: 35 minut, 600 m, režie: Olga Růžičková, kamera: Jaromír Vondrák, technický poradce: Ing. V. Kresta, dokument, barevný, 1962). Uvedené odpadní vody byly v 50. a 60. letech minulého století jedním z nejzávažnějších typů znečištění. Ve filmu jsou popsány hlavní možné zdroje fenolových odpadních vod a metody, jak z nich fenoly získávat a jak následně tyto znečištěné vody čistit. Mimořádně významný a v mezinárodních i domácích soutěžích oceňovaný film *Čištění odpadních vod z výroby kyseliny citronové* (šíře: 35 mm a 16 mm, doba projekce: 11 minut, režie: Olga Růžičková, kamera: Jaromír Vondrák, technický poradce: RNDr. Jiří Häusler, CSc., 1962) osvětluje v té době zcela novou metodu čištění odpadních vod vysoce zatížených extrémním obsahem organických látek.

Film *Dávkovací čerpadla ve vodárenství* (šíře: 35 mm a 16 mm, doba projekce: 8 minut, 210 m, režie: Olga Růžičková, kamera: Jaromír Vondrák, odborný poradce: Ing. J. Turek a K. Brunhofer, technický dokument, česká verze, černobílý) názorně předvedl již vyhovující vlastnosti nového dávkovacího čerpadla vyrobeného Závodem na úpravu vody, které mělo regulaci v klidu i za chodu a bylo vyrobeno z antikoročních hmot, takže se mohlo používat na dávkování chemikálií ve vodárenství, v chemickém a potravinářském průmyslu. Za čistě instruktážní lze označit film *Steklého universální spojka* (šíře: 35 mm a 16 mm, doba projekce: 23 minut, 600 m, režie: Olga Růžičková, kamera: Jaromír Vondrák, odborný poradce: K. Steklý a Ing. B. Dlouhý, instruktážní, česká verze, barevný). Šlo o film pro instalatéry, který seznamoval s novou stavebnicovou spojkou z plastických hmot. Učil je spojovat trubky všech materiálů a profilů a napojovat je na armatury spojkami, s nimiž se snaže pracovalo. Film *Provozdušovač ERBO* (šíře: 35 mm a 16 mm, doba projekce: 9 minut, 250 m, režie: Olga Růžičková, kamera: Jaromír Vondrák, odborný poradce: Ing. V. Erben, česká a anglická verze, černobílý) pojednává o provzdušňování vody – důležitém technologickém postupu při úpravě podzemních vod obsahujících kyslíčník uhličitý, železo a mangan. Nový systém ERBO umožňoval použití jak horizontální, tak vertikální konstrukce a vyžadoval minimální obestavěný prostor – též pracoval s malým přetlakem vody a se stálou, velmi vysokou účinností odkyselení. Svou funkci mohl podle okolností plnit i bez ventilátoru. Měl přednost v tom, že nebyl citlivý na vysrážené železo a na přetížení. Nepotřeboval obsluhu a mohl se používat v různých průmyslových odvětvích.

V roce 1965 byl natočen film *Mladé jezero* (šíře: 35 mm, doba projekce: 11 minut, 310 m, režie: Olga Růžičková, kamera: Jaromír Vondrák, odborný poradce: Ing. M. Novák, CSc., populárně-vědecký, česká a anglická verze – česká se pravděpodobně nedochovala, barevný), který vypráví o tom, co se děje za přehradní hrází v nově napuštěné vodní nádrži. Popisuje, jak akumulovaná voda působí na rozsáhlou zatopenou oblast Lipenské přehradní nádrže a na nově vzniklé břehy, jak se mění chemismus vody i jak během delšího sledovaného období dochází k jejímu biologickému oživení, než se „mladé jezero“ plně organicky začlení do okolní krajiny. Tento snímek byl Karlem Časlavským rovněž zařazen do *Vltavy v obrazech* (viz výše), a to do jejího pátého dílu (spolu s filmovými týdeníky, které průběžně zachycovaly postup prací na Lipenské přehradě: *Panorama 3* – 1958, *Československý filmový týdeník* – 1953, *Týden ve filmu* – 1960, *Po řece Vltavě* – 1995)²¹.

V roce 1967 vyrobilo filmové oddělení Výzkumného ústavu vodohospodářského nový film *Vodní dílo Orlík*. Tento dokument se skládá z celkem pěti samostatných částí. První část nese název *Projekt*. Věnuje se účelu výstavby Vltavské kaskády, jež měla sloužit jako špičková a havarijní energetická soustava; dokument v této části popisuje všechny přípravné práce a průzkum před začátkem stavby. Druhá část nese název *Hydraulika* (šíře: 35 mm a 16 mm, doba projekce: 26 minut, režie: Olga Růžičková, kamera: Jaromír Vondrák, technický poradce: Dr. Ing. Ladislav Lískovec, černobílý). Je v ní zachycen hydraulický výzkum pro vodní dílo Orlík se všemi alternativními úpravami objektu, které byly pro dílo uvažovány. Film má tyto kapitoly: *Převádění vody stavenišťem, Přepad, Spodní výpusti a vývar, Vývar pod turbínami a uzavírání hráze*. Třetí část byla nazvána *Stavba* (šíře: 35 mm a 16 mm, doba projekce: 29 minut, režie: Olga Růžičková, kamera: Jaromír Vondrák, techničtí poradci: Ing. J. Keil a Ing. J. Lepka, černobílý), divák se v něm seznámil s tím, jak se Vodní dílo Orlík začalo na podzim roku 1954 stavět. Film poté sleduje celou výstavbu přehrady a uvádí všechna její důležitá stavební data. Tato část byla plně odvysílána Českou televizí v rámci dokumentárního cyklu *Hledání ztraceného času* (460 dílů) – v samostatné, tzv. tematické minisérii nazvané *Vltava v obrazech*, a to jako 30. díl pod názvem *Vodní dílo Orlík*. Čtvrtá část nese název *Beton* (šíře: 35 mm a 16 mm, doba projekce: 10 minut, režie: Olga Růžičková, kamera: Jaromír Vondrák, technický poradce: Dr. Ing. M. Jirsák, DrSc., černobílý). Pro popisované vodní dílo byl základním stavebním materiálem především beton. Ve filmu je zachycena doprava kamenná, skládky kamenná, cementu a popílku, zařízení skládek, automatické navazování materiálu do míchaček, zkoušky betonu a jeho složení a doprava vyrobeného betonu na stavbu přehrady kabelovými jeřáby. V poslední části, *Turbíny* (šíře: 35 mm a 16 mm, doba projekce: 30 minut, režie: Olga Růžičková, kamera: Jaromír Vondrák, technický poradce: Ing. Z. Urban, černobílý), je podrobně zdokumentováno, jak byly vyrobeny Kaplanovy turbíny pro spád sedmdesát a půl

metru, což byl v té době světový unikát. V této samostatné části celého pěti-dílného dokumentárního a reportážního filmu je následně zachycena doprava spirál na stavbu, jejich vsazování, usazování všech součástí turbíny a generátoru, garanční zkoušky a spouštění turbíny do provozu. Ve filmu jsou uvedeny všechny důležité technické údaje o turbíně a elektrárně.

Film *Umělá infiltrace* (1968) názorným způsobem popisuje hydraulický výpočet umělé infiltrace z otevřených vsakovacích nádrží. Zachycuje obecně platnou metodu, které bylo použito při návrhu umělé infiltrace pro zásobování hlavního města Prahy vodou. Film *Fluoridace pitné vody* (šíře: 35 mm a 16 mm, doba projekce: 11 minut, režie: Olga Růžičková, kamera: Jaromír Vondrák, 1969) dokumentuje tehdejší lékařský výzkum a výsledky, jichž dosáhl při fluoridaci vody u dvou kontrolovaných měst (Tábor a Plzeň). Šlo o přidávání fluoru do pitné vody a výzkum jeho chování v lidském i zvířecím těle a kladných účincích proti zubnímu kazu. Tomuto filmu byla udělena putovní cena Ministerstva lesního a vodního hospodářství za výrazný příspěvek k popularizaci a řešení důležitého problému v oboru stomatology. Film *Řasy – technologie výroby* (šíře: 35 mm a 16 mm, doba projekce: 13 minut, režie: Olga Růžičková, kamera: Jaromír Vondrák, techničtí poradci: Ing. F. Ditttr a Dr. B. Prokeš) ukazuje postup výroby řas na velké výrobní ploše československého kultivátoru. Podrobně se zde ukazují jednotlivá zařízení, způsob kultivace a sušení biomasy. Film *Řasy v Bulharsku* (šíře: 35 mm a 16 mm, doba projekce: 11 minut, režie: Olga Růžičková, kamera: Jaromír Vondrák, technický poradce: Ing. F. Ditttr, 1968) pojednává o pokusech s pěstováním řas na československém kultivačním zařízení a v podmínkách jižní Evropy. Pod titulem *Dvouprouté, dvouvrstvé filtry – DDF* (šíře: 35 mm a 16 mm, doba projekce: 15 minut, režie: Olga Růžičková, kamera: Jaromír Vondrák, technický poradce: Ing. J. Krejčík, CSc.) se Olga Růžičková věnovala principu, funkci a zkouškám zrnitého filtračního lože protékajícího znečištěnou vodou shora i zdola, s odběrem filtrátu z nítra lože. Ve filmu je zároveň předvedeno použití tohoto filtru, určeného k průmyslové aplikaci, na úpravu chladicí vody. Film *Provozdušňování údolních nádrží* (šíře: 35 mm a 16 mm, doba projekce: 16 minut, režie: Olga Růžičková, kamera: Jaromír Vondrák, technický poradce: Dr. L. Fiala, CSc.) se zabývá nepříznivým vlivem řady přírodních faktorů na vodu v údolních nádržích. Provozdušňování se v té době zvažovalo jako možná a slibná metoda pro zlepšení její jakosti; v dokumentu jsou shrnuty praktické výsledky a závěry založené na pokusech a jejich zhodnocení. Tento snímek rovněž získal mimořádné ocenění na přehlídce technických, vědeckých a naučných filmů TECHFILM (viz níže).

Dokumentárně cenným (i s ohledem na tehdejší nelehkou politickou situaci) byl film *Dopis z Prahy* (šíře: 35 mm a 16 mm, doba projekce: 16 minut, režie: Olga Růžičková, kamera: Jaromír Vondrák, technický poradce: Ing. Augustin Nejedlý, CSc., 1969). Je to filmová reportáž o průběhu IV. mezinárodní konference o výzkumu

znečištění vod, která se uskutečnila v Praze v dubnu 1969. Tato konference se měla původně konat v září 1968 (ze závažných politických důvodů – 21. srpen 1968 – ale musela být přeložena až na začátek roku 1969). Instruktažní film *Odpadní vody z výroby dřevovláknitých desek* (šíře: 35 mm a 16 mm, doba projekce: 15 minut, režie: Olga Růžičková, kamera: Jaromír Vondrák, technický poradce: Ing. Augustin Nejedlý, CSc., 1969) pojednává o vzniku odpadních vod a způsobu jejich čištění při výrobě dřevovláknitých desek ve v té době poměrně moderně vyprojektované čistírně odpadních vod národního podniku Solo Sušice. Snímek rovněž zaznamenává různé tehdejší pokusné způsoby zpracování a použití kalu z této čistírny. Film *Odpadní vody z jatek a masného průmyslu* (šíře: 35 mm a 16 mm, doba projekce: 30 minut, režie: Olga Růžičková, kamera: Jaromír Vondrák, technický poradce: Ing. A. Rubín) popisuje postup výroby na jatkách a v masném průmyslu v 60. letech minulého století. Všímá si vzniku

odpadních vod i možností, jak jejich množství redukovat. Jsou zachyceny různé tehdejší čistírny odpadních vod z masného průmyslu (mechanické i biologické části) a hodnoceny dosavadní obvyklé způsoby jejich čištění. Tento dokument získal při VI. přehlídce TECHFILM 68 hlavní cenu v kategorii filmů naučných a instrukčních (viz níže). Dokument *Vodné dielo Nosice* (šíře: 35 mm a 16 mm, doba projekce: 18 minut, režie: Olga Růžičková, kamera: Jaromír Vondrák, technický poradce: Ing. J. Procházka) je věnován průběhu výstavby jednotlivých objektů Nosické přehrady a jejich zařízení. Nosická přehrada se následně stala velmi významnou součástí Vážské kaskády.

Ve dnech 14.–19. října 1968 se konala v Pardubicích VI. přehlídka technických, vědeckých a naučných filmů TECHFILM 68. Co do počtu přihlášených filmů od našich výrobců i ze zahraničí to byla dosud největší, do soutěže bylo přijato 124 filmů, z toho 51 ze zahraniční produkce. Porota se rozhodla udělit šest hlavních cen a šest čestných uznání. Odborné filmy z produkce filmového studia Výzkumného ústavu vodohospodářského tu dosáhly mimořádného úspěchu, získaly dvě hlavní ceny a jedno čestné uznání. Hlavní cenu v kategorii filmů naučných a instrukčních obdržel snímek *Odpadní vody z jatek a masného průmyslu*, hlavní cenu v kategorii filmů dokumentárních a reportážních získal film *Vodní dílo Orlík – turbíny* a čestné uznání v kategorii filmů vědeckých a výzkumných získal odborný filmový dokument *Umělá infiltrace*. Režisérkou všech tří oceněných filmů byla Olga Růžičková. Na přehlídce technických, vědeckých a naučných filmů TECHFILM 71 bylo o problematice vodního hospodářství promítáno 10 filmů z ČSSR, Maďarska, Bulharska a USA. Porota udělila cenu MLVH ČSR filmu *Provzdušňování údolních nádrží* a cenu MLVH SSR maďarskému filmu *Čištění odpadních vod v hutnictví*. Porota dále udělila filmu *Voda, jak ji neznáme – 3. díl*, který byl vyroben ve Výzkumném ústavu vodohospodářském pro Československou televizi, čestné uznání v kategorii B (filmy instrukční, naučné a školní).

V roce 1970 Olga Růžičková svůj pracovní poměr v našem ústavu ukončila, v letech 1970–1988 se stala velmi úspěšnou režisérkou Krátkého filmu Praha. S ústavem i nadále spolupracovala – např. na filmu *Ledové procesy v tocích na počátku mrazivého období* (16 mm, 247 m, 23 minut, barevný, 1984). Za svůj život natočila celkem 122 dokumentárních a populárně-vědeckých filmů zabývajících se vodním hospodářstvím a životním prostředím. Též ji lze označit za první režisérku českých filmů o ekologii – měla rovněž velkou zásluhu na každoročním pořádání festivalu EKOFILM²². Obdržela celkem 39 cen z filmových festivalů doma i v zahraničí²³.

Poznámky

1. Dle telefonického sdělení významného historika PhDr. Mgr. Radovana Lovčího (narozen 11. 4. 1977 v Plzni, žil v Praze, Plzni a Plasích, kde má trvalé bydliště, a je absolventem Gymnázia Plasy a studia historie na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy) jeho prateta režisérka Olga Růžičková ke konci svého života pobývala v domově důchodců v Praze-Spořilově.
2. Jejím bratrem byl donedávna žijící (zemřel v únoru 2019) Štěpán Sixta, autor románu *Zlatý dolar*, který vyšel v roce 2018 (<http://literarky.cz/blogy/ivo-fencel/27224-jenom-zasti-snovy-roman-tpana-sixty>). Štěpán Sixta se narodil 18. 8. 1925 ve Velimí, obecnou školu navštěvoval tamtéž, gymnázium v Kolíně a Ostravě. Poté absolvoval Vysokou školu zemědělskou v Praze a ve Freiburgu (Německo). Většinu profesní dráhy pracoval ve Výzkumném ústavu rostlinné genetiky v Praze. Je též autorem publikace *O rostlinné genetice a vlivy prostředí* (<https://prostor-ad.cz/pruvodce/praha/sporilov/vedci/sixta.htm>). Autor žil se svou sestrou Olgou Růžičkovou v Praze-Spořilově.

-
3. V důvěrném hovoru se zpěvákem Jářou Součkem se režisérka Olga Růžičková svěřila, že jejím snem bylo natočit film o Masarykově návštěvě Velimi. To by si však vyžádalo zapojení řady lidí, časově náročné by to bylo i pro režiséru. Znamenalo by to sesbírat dobové fotografie, zvláště z okruhu rodiny Sixtových, Sokola i církve, staré pohlednice Velimi, dopisy aktérů, projít zápisy kronik a soudobých novin – zvláště těch, které vydával Sixtův předek –, ptát se pamětníků a uspořádat informace již dříve shromážděné. K tomu se Olga Růžičková již bohužel nedostala (*Velimské noviny*, 145, únor 2006 /<http://www.velim.cz/>).
-
4. Jiroušek, J., *40 let Výzkumného ústavu vodohospodářského*, 1960, s. 14.
-
5. *Padesát let Výzkumného ústavu vodohospodářského Praha*, 1970, s. 42.
-
6. Váša, J., *Výzkumný ústav vodohospodářský v Praze po padesáti letech činnosti*, 1973, s. 90. Režisérkou všech osmi dílů byla v roce 1971 – již jako zaměstnankyně Krátkého filmu Praha – rovněž výše zmíněná prom. rež. Olga Růžičková.
-
7. Dne 23. června 1901 pronesl Tomáš Garrigue Masaryk (1850–1937), PhDr., univerzitní profesor, první prezident Československa, v hostinci č. 15 ve Velimi projev na téma *Naše politická situace*. Navštívil superintendenta Szalatnaye na evangelické faře, poobědval a přespal u Bedřicha Sixty v č. 55, kterému napsal i dva dopisy, a to 6. července a 1. srpna 1901. Odpolední kávou byl pohoštěn v rodině Jindřicha Sixty v č. 58. Jeho jméno nese velimská škola (<http://www.velim.cz/informace-o-obci/historie/osobnostiktere-navstivily-velim/>).
-
8. *Velimské noviny*, 145, únor 2006. Dostupné z: <http://www.velim.cz>
-
9. V tom byla podporována i svým manželem Jiřím Růžičkou (sdělení historika PhDr. Mgr. Radovana Lovčího – viz též výše). Jejím profesorem byl mj. Otakar Vávra (1911–2011), jejími spolužáky pak Zdeněk Podskalský (1923–1993) a Věra Chytilová (1929–2014).
-
10. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/film/137637-kronika-slapske-prehrady/komentare/>
-
11. https://cs.wikipedia.org/wiki/Vltava_v_obrazech uvádí rok 1956, <https://www.csfd.cz/film/137637-kronika-slapske-prehrady/komentare/> pak naopak rok 1954.
-
12. Zřejmě z dokumentu nazvaného rovněž *Kronika slapské přehrady* s kratší dobou projekce (pouze 23 minut), který byl vyroben již v roce 1954. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/film/137637-kronika-slapske-prehrady/komentare/> a také <https://www.youtube.com/watch?v=JFAimBJyebI>
-
13. Soubor filmových dokumentů má celkem 86 dílů (26 hodin vysílacího času) a systematicky postupuje od pramene řeky až k jejímu soutoku s Labem v Mělníku.
-
14. Karel Čáslavský se narodil 28. ledna 1937 v Lipnici nad Sázavou a zemřel 2. ledna 2013 v Praze – byl nejen významným českým filmovým archivářem, historikem, publicistou a moderátorem, ale i odborně specializovaným pracovníkem Národního filmového archivu. Převážně se věnoval problematice zpravodajského filmu do roku 1945.
-
15. Dostupný z: <https://www.youtube.com/watch?v=fed7YTEFvIU&t=10s>
-
16. Dostupný z: <https://www.youtube.com/watch?v=RNmUbkIm7QQ&t=620s>
-
17. Skokanová, H., Měsíc ve filmu. *Vodohospodářské technicko-ekonomické informace*. 1962, č. 4, s. 76. *Filmy, Vodohospodářské technicko-ekonomické informace*. 1960, č. 3, s. 50. *Seznam filmů vodohospodářského studia*, 1968.
-
18. Pravděpodobně byl vyroben v roce 1961.
-
19. Film informuje o činnosti ústavu v období 1961–1962. Dostupný z: <https://www.youtube.com/watch?v=3DZN0GECIRI&t=558s>
-
20. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/film/234674-mrtve-reky/komentare/>
-
21. Film (pouze anglická verze) je veřejně dostupný z: <https://www.youtube.com/watch?v=7vVYFMS8Yso>
-
22. EKOFILM je nejstarší mezinárodní filmový festival s tematikou životního prostředí v Evropě. Jeho kořeny spadají až do roku 1974, kdy vznikl odtržením od festivalu TECHFILM. Od roku 1991 je jeho hlavním pořadatelem Ministerstvo životního prostředí. Velkou zásluhu na jeho pořádání měla též režisérka Olga Růžičková.
-
23. *Kdo je kdo: osobnosti české současnosti*. Praha: 2002, s. 562. Další podrobnosti o Olze Růžičkové v publikaci KULT, A. a kol., *Sto let činnosti Výzkumného ústavu vodohospodářského od jeho založení v roce 1919: historie v datech*, Praha: Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, v. v. i., 2020, s. 405. ISBN 978-80-87402-74-0.

Autor

Arnošt Kult